

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

An liceat earius vendere credito, ut statim vilius humerato idem ematur,
quod alicubi dicitur Porro, alicubi Pilizza, alicubi Baratto, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

et, atque adeo omnes difficultates superate ex iustitia, quo creditores integre satisfiant.

6. Ex qua posteriore notariq. evolve questionem sequentem: Petrus emit, vel conducit aliquid a Rege, eadem Regi debeat v. g. mille; Rex autem ex alio causa debet Hospitali, v. g. itidem mille. Quid ad hoc? Respondetur: Petrus Regem orat, ut mille, quod Petrus Regi debet, solvat idem Petrus Hospitali, & sic liber sit Rex a debito, quod Hospitali debet. Hac facultate impetrata, seu cum spe eam impetrandi, emit Petrus mille Hospitali, v. g. aureis quinquaginta, creditum illud Hospitali, & sic loco mille aureorum, quos ipse Regi debebat, solum solvit Hospitali quinquaginta, licet hac industria utitur Petrus? Illicite, & Salas apud de Lugo *mox citandum*, quia Rex non poterat minori pretio extinguere illa mille, ita nec Petrus, qui a Rege illam computationem impetravit. Licet, putat de Lugo, *tom 2. de inst. d. 376. §. 1. num. 103.* quia non est minister Regis, nec dum illam facultatem impetrat, se Regis Ministrem constituit, vel se obligat ad integre solvendum.

7. Verum, nisi hic distinguas, errabis facile: Nam si illam facultatem satisfaciendi Hospitali cum iis mille aureis debitis a Rege impetrasti, postquam minori pretio emissisti ab Hospitali creditum, licet predictam indistinctum excogitasti, neque inique illam usurpas. Ratio est, quia sic nullo modo es minister Regius, quoad solvendum Hospitali, iam enim nihil Rex Hospitali debet, sed tibi, qui Hospitali aequo pretio, ut supponimus, emissisti, & ex alia parte quando illud emissisti, tuum futurum aut futurum, amicitiaque Regis tibi nocere non debuit; At verum, si eam facultatem impetrasti antequam emeris creditum ab Hospitali, illicite, & inique te geris, si post impetratam facultatem minoris emas, seu extinguis eiusmodi Hospitali creditum. Ratio est, quia quando Rex tibi licentiam illam, seu communicationem concessit, transiit in te onus solvendi Hospitali aureos illos mille; omnis autem hoc involvit etiam obligationem solvendi sine difficultate; cum ergo tu debeas ex iustitia sine difficultate solvere, contra iustitiam ageres, si ex hoc capite aliquid exigeres; quod onus contra te certe non est, in ipso calu.

8. Nota denique terro: An debitor possit sic de debito immutato convenire cum creditore? Debeo tibi centum aureos post annum, do tibi nunc 50. & alia 50. debitor non post annum, sed post duos, vel tres. Respondetur, duplici modo id fieri: Primum, per extinctionem prius contractus, & celebrationem novi, sic, verbi gratia, dicente creditore: Accipio 50. & restituendo contrarium, quo tibi mutaveram centum; & novum celebrando, quo mutuum 50. per biennium. Atque hunc modum esse licitum per se patet; Vel secundum, nihil immutando, sed retinendo idem mutuum, quoad partem non redditam, cum extensione tamen ad biennium; &c. quamvis ultionem sic esse doceat Navar. apud Caram. *mox cit.* videtur tamen non esse usurarius, sed licitus, ex Caram. *la. Theol. moral. d. 13. num. 748.* cuius verba exhibebit, & approbat Dian. *part. 9. tit. 6. res. 24.* quia debitor tulit gravamen solvendi ante tempus, nimirum nunc illa 50. & Creditor subit gravamen expectandi per biennium pro aliis 50. ergo sunt sub pari gravamine; Constat, quia hic non est contractus mutui, sed innominatus: Do gravamen meum, ut des gravamen tuum, &c.

An liceat carius vendere credito, ut statim vilius numerato idem ematur, quod alicubi dicitur Porro, alicubi Pillizza, alicubi Baratto.

9. Indigens Petrus presenti pecunia emit a Mercatore, verbi gratia, pannum, credito, sub riguroso pretio, verbi gratia, centum aureorum: mox Mercator idem emit eundem pannum ab eodem Petro, pretio infimo.

mo, numerato; verbi gratia, octoginta: & Petrus remanet debitor in riguroso illo pretio auctorum centum, licet id sit?

Respondetur, in conscientia, & ex se, fieri licite. Ita Fag. *loc. cit. c. 34. Leil. loc. cit. d. 16.* modò verè, prædicti vendant, emanque, nec palliare velint mutuum, & eius usuram. Ratio est, tum quia & prior, & posterior venditio iusta est, quippe iusto pretio sine fraude expedita: tum quia tertius quilibet Mercator posset eum pannum infimo pretio emere, ut omnes concedunt, cur ergo non potest illi idem? Imò is liberat Petram labore quarendi alium emptorem: tum denique, quia merces ultroneè vilescunt; Mercator enim ut redimat prædictam mercedem, possit rogari ab indigente illo solet. Imò in hoc calu, quo rogatur, non solum infimo, sed adhuc viliori pretio redimere posset, ut vidimus, *sup. §. 4. n. 6.*

10. Atque hæc vera sunt, etiam si Mercator nullo alio animo vendat credito, nisi ut mox vilius emit numerato, & etiam si Petrus manifestet Mercatori se emere carius, ut eidem vendat vilius, modò enim hæc in pactum nec explicitum, nec implicitum deducantur, contra iustitiam non sunt.

11. Dixi primò. (in conscientia) nam alicubi, ut Castella, id prohibetur pena exilij in Africâ per biennium, & ut debitum non exigatur, & certè Covar. *l. 2. var. c. 3. num. 6.* hunc modum contrahendi vocat genus latrocinij maxime execrandum, & iustis pœnis vindicandum.

12. Dixi (ex se) nam ex adiunctis potest non raro sublatè iniustitia, ut si ementem Mercator obliget ad sibi revendendum, tunc enim supra pretium rigorosum imponeret onus pretio æstimabile, hoc est, obligationem revendendi. Nonnemo ex timoratis mercatoribus solet mittere eiusmodi emptorem ad forum, ut si ibi inveniat, qui velit emere, vendat: si verò non inveniat, redeat, nam sic securius idem mercator infimo redimit pretio.

13. Quid contra? Indigens pecunia Antonius vendit mercatori pretio infimo libram serici, inde post mensem, verbi gratia, immò post horam redit Antonius ad eundem mercatorem, emittitque illam eandem serici libram, pretio summo licetè, & iustè?

Respondetur, si non fiat ad palliandum mutuum, quia sic esset usura, sed vera sit emptio, & venditio, iustè fieri eodem modo, quo hæcenus, *numeris præcedent.* dictum est, & eadem rationes persuadent. Addit Molin. *d. 376. de Lugo t. 2. de inst. d. 26. sect. 13. §. 1. num. 193.* favet Caram. *l. 2. theol. moral. num. 856.* id posse etiam fieri cum pacto retrovendendi, hoc enim nunc in favorem retrovenditoris edis, quia iam retrovendet maiori pretio, quare nunc pactum retrovendendi non est onus, sed immò ipsius beneficium.

14. Et ita quidem, si id sine fraude fiat. Verum, ego Meliana semel de hoc interrogatus, usura reum mercatorem feci, & fraudem inspexi in eo verbo (eandem serici libram) nam Antonius, cuius illa serici libra non erat, sed accepta à Domino, ut eam in opus intexeret, quia nummis indigebat, mercatori vendidit, seu potius tradidit cum pacto, ut nullo modo alteri venderetur, sed sibi post mensem reversuto. Profectò, si serici vendentis non erat, si mercator dominum perfectum non acquisivit in remobili, quæ non facit fructus, cum non posset de illo serico disponere, quia ratione dicenda non sit hæc mera usura ex mutuo, sub illo ficto venditionis contractu palliata?

An liceat vendere, vel emere cum pacto retrovenditionis.

15. Vendo tibi, vel à te emo fundum, verbi gratia, ea lege, ut quando ego voluero, vel quando inter nos conventum fuerit, puta intra duos, quinque, decem annos, ego tui tibi reddam, te mihi reddente meum. Quæro an licita sit, atque æqua conventio?

Et quidem hunc vendendi modum aliqui vocant dare in pignus: sed loquuntur improprie, pignus enim

H h 2